

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านเป็นแหล่งรายได้และการจ้างงานของประเทศ รายได้และรายจ่ายที่เกิดจากการท่องเที่ยวเป็นรายการที่สำคัญของบัญชีค้าบริการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีเดินสะพัดและบัญชีนี้มีผลทำให้บัญชีเดินสะพัดดีขึ้น เพราะการท่องเที่ยวทำให้บัญชีค้าบริการเกินดุลมาตลอดจากความสำคัญดังกล่าว ประเทศไทยได้ตื่นตัวในเรื่องของการท่องเที่ยวและให้ความสำคัญแก่การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยเริ่มมีการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

จากตารางที่ 1.1 (ในท้ายบทที่ 1) จะพบว่า ตลอดระยะเวลา 12 ปี (พ.ศ. 2535-2545) ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับในปี พ.ศ. 2546 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย กลับลดลงจากปี พ.ศ. 2545 คิดเป็นร้อยละ 7.36 ทำให้รายรับจากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2546 ลดลง อย่างไรก็ตาม รายได้จากการท่องเที่ยวในปีดังกล่าว ยังมีผลช่วยให้ดุลบัญชีเดินสะพัดดีขึ้น เนื่องจากส่วนต่างระหว่างรายรับและรายจ่ายจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 ถึงร้อยละ 16.99 เมื่อเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวกับรายได้จากการส่งออกสินค้าอื่น ๆ ใน 10 อันดับแรก พบว่า ในปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวมีมูลค่าสูงเป็นอันดับที่ 1 แต่ในปี พ.ศ. 2546 ผลจากการที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวลดลงส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวตกจากอันดับที่ 1 เป็นอันดับที่ 2 รองจากการส่งออก Computer & parts รายละเอียดตามตารางที่ 1.2 (ท้ายบทที่ 1) สาเหตุที่นักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงอาจจะเป็นผลมาจากเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งหรือทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สำหรับช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีเหตุการณ์ที่สำคัญเกิดขึ้น ดังนี้

- ปี พ.ศ. 2544 เดือนกันยายน เกิดเหตุก่อการร้ายตึกเวิลด์เทรดที่สหรัฐอเมริกา
- ปี พ.ศ. 2545 เดือนตุลาคม เกิดเหตุก่อการร้ายที่เกาะบาหลี
- ปี พ.ศ. 2546 เดือนกุมภาพันธ์ เกิดสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกา กับ อิรัก และเดือน

มีนาคม-มิถุนายน เกิดโรคระบาด SAR อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในประเทศไทยในแถบเอเชีย

-ปี พ.ศ. 2547 เดือนกุมภาพันธ์-กรกฎาคม เกิดโรคไข้หวัดนก และเดือนเมษายน-สิงหาคมเกิดการก่อการร้ายที่ภาคใต้

การก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา และที่บาฮาลินประเทศอินโดนีเซีย ตลอดจนสงครามที่เกิดขึ้นในอิรัก ทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศในตะวันตกทั้งที่จากประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศในยุโรป และจากออสเตรเลียระงับการเดินทางไปเที่ยวต่างประเทศเพราะเกรงจะไม่ปลอดภัย เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาเที่ยวในประเทศไทยลดลงในปี พ.ศ. 2546 ส่วนโรคไข้หวัดนกที่ระบาดในประเทศในเอเชียในปี พ.ศ. 2547 ไม่มีผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาเที่ยวประเทศไทยลดลง แต่จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 11,650,705 คน ในปี พ.ศ. 2547 หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 16.46

ชะอำและหัวหินมีแหล่งท่องเที่ยว หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากประกอบกับมีสภาพภูมิอากาศที่แจ่มใส, มีทัศนียภาพที่สวยงามมากมาย, มีศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ตลอดจนประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ ทำให้นักท่องเที่ยวและหัวหินเป็นแหล่งที่มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยชะอำเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเพชรบุรี ในขณะที่หัวหิน เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างหรือภาคใต้ตอนบน ถึงแม้อำเภอทั้งสองจะอยู่ต่างจังหวัดแต่อำเภอทั้งสองมีอาณาเขตติดต่อกันโดยชะอำอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเพียง 121 กิโลเมตร ในขณะที่หัวหินอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเพียง 195 กิโลเมตร เท่านั้น อำเภอทั้งสองมีลักษณะภูมิประเทศที่คล้ายกันทำให้ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวคล้ายกัน คือ การท่องเที่ยวชายทะเลหรือชายหาด แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถานและพระราชวัง หัวหินเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายหาดมาเป็นเวลามากกว่า 80 ปี เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ เพราะอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร การเดินทางมาท่องเที่ยวหัวหินและชะอำสะดวกมาก บรรยากาศสงบและมีพระราชวังไกลกังวล (สร้างในรัชการที่ 7) และพระราชนิเวศมฤคทายวัน (สร้างโดยรัชการที่ 6) นอกจากนี้ ทั้งสองอำเภอยังมีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ชายหาด โบราณสถาน และวนอุทยานอื่นๆ เช่น ชะอำมีหาดชะอำ วนอุทยานชะอำ, วนอุทยานเขานางพันธุรัตน์, สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าห้วยทราย หุบกะพง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี ฯลฯ ส่วนหัวหินมีหาดหัวหิน เขาตะเกียบ สวนสนประดิพันธ์ เขาเต่า น้ำตกป่าละอู สถานีรถไฟหัวหิน สนามกอล์ฟหัวหิน ฯลฯ (รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวทั้งชะอำและหัวหินดูในภาคผนวก ก) สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุจูงใจให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางไปท่องเที่ยวในสองอำเภอนี้อย่างต่อเนื่อง จากตารางที่ 1.3 (ท้ายบทที่ 1) พบว่า ในปี พ.ศ. 2544-2547 นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวที่ชะอำเฉลี่ยต่อปีมากกว่าหัวหิน โดยชะอำเฉลี่ยต่อปี 1,168,088 คน ส่วนหัวหินเฉลี่ยต่อปี 829,376 คน ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมเดินทางไปท่องเที่ยวที่หัวหินเฉลี่ยต่อปี

มากกว่าชะอำ หัวหินเฉลี่ยต่อปี 295,348 คน ส่วนชะอำเฉลี่ยต่อปี 203,413 คน หากพิจารณาในภาพรวมของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางไปท่องเที่ยวชะอำเฉลี่ยต่อปีสูงกว่าหัวหิน นอกจากนี้ ชะอำยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่สูงกว่าหัวหินอีกด้วย คือชะอำเฉลี่ยต่อปี 1,371,501 คน และมีอัตราการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 1.36 ส่วนหัวหินเฉลี่ยต่อปี 1,124,724 คน และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1.26 หากพิจารณาในรายละเอียด จะพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้นที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่ชะอำเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ ร้อยละ 2.53 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางไปท่องเที่ยวชะอำลดลงเฉลี่ยปีละ ร้อยละ 3.92 โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2546 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางไปท่องเที่ยวชะอำลดลงจากปี พ.ศ. 2545 ถึงร้อยละ 25.87 ส่วนหัวหิน พบว่า ประสบปัญหานักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวลดลงในปี พ.ศ. 2546 เช่นเดียวกันกับชะอำ โดยลดลงร้อยละ 5.01 นอกจากนักท่องเที่ยวต่างชาติจะลดลงแล้ว นักท่องเที่ยวชาวไทยของหัวหินยังลดลงร้อยละ 1.16 ด้วย หากเปรียบเทียบการลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่ชะอำและหัวหินของปี พ.ศ. 2546 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวของหัวหินลดลงในปริมาณที่สูงกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวของชะอำ หัวหินลดลงร้อยละ 2.17 ขณะที่ชะอำลดลงร้อยละ 0.76 จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้ทราบว่า ในปี พ.ศ. 2546 ทั้งชะอำและหัวหินประสบปัญหานักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวลดลง

จากเหตุการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2544-2546 ข้างต้น ประกอบกับจากการศึกษาบทความที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือการวิเคราะห์ตลาดการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่จะแจ้งเหตุผลที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในปริมาณลดลง เนื่องจากนักท่องเที่ยวหวาดกลัวในเหตุการณ์ดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการศึกษาด้วยว่า เหตุการณ์ดังกล่าวมีผลต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยหรือไม่ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยมีข้อสังเกตอีกประเด็นหนึ่ง คือ ทั้งชะอำและหัวหินมีการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่สอดคล้องกันทั้งๆ ที่ชะอำและหัวหินเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอาณาเขตติดต่อกัน คือ ในปี พ.ศ. 2546 ชะอำมีนักท่องเที่ยวชาวไทยเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 ถึงแม้ว่าจะเป็น การเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ขณะที่หัวหินมีนักท่องเที่ยวชาวไทยเข้ามาท่องเที่ยวลดลง และในปี พ.ศ. 2547 ชะอำมีนักท่องเที่ยวชาวไทยเข้ามาท่องเที่ยวลดลง ขณะที่หัวหินมีนักท่องเที่ยวชาวไทยเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาชะอำและหัวหินให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของชาวไทยและชาวต่างชาติต่อไป ซึ่งยังไม่มีผู้ศึกษาถึงประเด็นเหล่านี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 วิเคราะห์ปัจจัยกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวของชาวไทยและชาวต่างชาติ ในเขตพื้นที่ ชะอำและ หัวหิน

1.2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ก่อน และหลังวิกฤติการณ์เศรษฐกิจ

1.2.3 เสนอแนะกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ชะอำและหัวหิน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1.3.1 การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยว ซึ่งในที่นี้ หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและ จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ ชะอำและหัวหิน แบ่งการศึกษาเป็น 2 กรณี คือ

1.3.1.1 กรณีนักท่องเที่ยวชาวไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวชาวไทยจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกเป็น รายไตรมาสของปี พ.ศ. 2535-2547 รวมทั้งสิ้น 13 ปี

1.3.1.2 กรณีของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวต่างชาติจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จำแนก เป็นรายไตรมาสของปี พ.ศ. 2535-2546 รวมทั้งสิ้นเพียง 12 ปี เนื่องจาก ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ นักท่องเที่ยวต่างชาติใช้ข้อมูลในรายงานของ International Monetary Fund (IMF) ซึ่งค่อนข้าง ล่าช้า โดยจะพิจารณาเฉพาะ ประเทศที่มีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ชะอำ และหัวหินเฉลี่ยมากกว่า 5% สำหรับในช่วงระยะ 13 ปี (ปี พ.ศ. 2535-2547) ประเทศที่มีสัดส่วน ของนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ชะอำและหัวหินมากกว่า 5% คือ

1.3.1.2.1 ชะอำ มี 5 ประเทศ คือ เยอรมัน อังกฤษ ฮังการี สวีเดน ฝรั่งเศส

1.3.1.2.2 หัวหิน มี 4 ประเทศ คือ เยอรมัน สวีเดน อังกฤษ เดนมาร์ก

1.3.2 ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูล นักท่องเที่ยว ณ สถานที่พักแรมเท่านั้น

1.3.3 การศึกษาในครั้งนี้ เดิมใช้การโฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เป็นตัวแทนรสนิยมของผู้บริโภค แต่เนื่องจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไม่ เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณา จึงได้ใช้ความพึงพอใจเกี่ยวกับห้องพักโดยใช้สัดส่วนของ นักท่องเที่ยวต่อห้องพักแทนรสนิยมของผู้บริโภค

1.3.4 การศึกษาในครั้งนี้ จะศึกษาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของการท่องเที่ยวก่อนภาวะวิกฤติการณ์ (ปี พ.ศ. 2535-2539) และหลังภาวะวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 (ปี พ.ศ. 2541-2547) เพื่อเปรียบเทียบแนวโน้มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างชะอำและหัวหิน

1.4 วิธีการศึกษา

1.4.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโครงสร้างอุปสงค์การท่องเที่ยวต่อไปนี้

1.4.1.1 เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการอธิบายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ณ ชะอำ และ หัวหิน สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจะใช้ข้อมูลในปี พ.ศ.2540-2547 จำนวน 8 ปี

1.4.1.2 เชิงประมาณ (Quantitative Method) เป็นการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) สำหรับสร้างสมการอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางด้านขนาด และทิศทางของผลกระทบจากตัวแปรต่างๆแต่ละตัวที่มีต่อจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ และใช้โปรแกรม EViews ในการสร้างแบบจำลองทั้งหมด

1.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลา จำแนกเป็นรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2547 รวมทั้งสิ้น 13 ปี ซึ่งสามารถรวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.4.2.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งทางด้านของจำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามสัญชาติ วันพำนักโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.4.2.2 ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำนวนประชากรของต่างประเทศ

1.4.2.3 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายจังหวัด รายได้ประชาชาติ จำนวนประชากรของประเทศไทย

1.4.3 ตัวแบบการศึกษา

สร้างสมการอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยอาศัยตัวแบบเศรษฐกิจ และการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ด้วยวิธี Least Squares Method ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Eviews

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงโครงสร้างของอุปสงค์ที่กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่ชะอำ และ หัวหิน

1.5.2 ทำให้ทราบถึงโครงสร้างค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติของอำ และ หัวหิน

1.5.3 ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นของโรคระบาดและการก่อการร้าย ที่มีต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติของชะอำ และ หัวหิน

1.5.4 สามารถนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ไปกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวชะอำ และ หัวหิน

1.6 นิยามศัพท์

1.6.1 นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรของตนไปค้างยังอีกสถานที่หนึ่งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 90 วัน เพื่อกิจกรรมต่างๆ แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดค่าจ้างค่าตอบแทนจากสถานที่ที่ตนไปเยือน

1.6.2 นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง

1.6.2.1 บุคคลที่มีได้มีภูมิลำเนาในชะอำและหัวหินและปัจจุบันมิได้มีกิจการ และงานประจำหรือศึกษาที่ชะอำ และ หัวหิน

1.6.2.2 บุคคลที่มีภูมิลำเนาในชะอำและหัวหิน จะโดยกำเนิดหรือไม่ก็ตาม แต่ปัจจุบันมิได้พำนักในชะอำ และ หัวหิน

1.6.2.3 คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย แต่ไม่ได้ทำงานประจำที่ชะอำและ หัวหิน

1.6.3 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ถือสัญชาติอื่น ที่มีสัญชาติเดียวกันกับประเทศที่ตนเองเดินทางไปเยือน

1.6.4 นักทัศนาจร หมายถึง ผู้มาเยือนเป็นการชั่วคราวโดยใช้เวลาอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยววันๆ น้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยมีได้พำนักค้างแรมในสถานที่ท่องเที่ยว วันๆ

1.6.5 ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย หมายถึง ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวคนหนึ่งๆ ใช้ท่องเที่ยว ณ สถานที่หนึ่งในการเดินทางแต่ละครั้ง โดยนับเป็นวันที่ค้างคืน

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย
และรายได้จากการท่องเที่ยว ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2547

ปี	นักท่องเที่ยวต่างชาติ		รายได้จากการท่องเที่ยว			
	จำนวน	อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	รายรับ (ล้านบาท)	รายจ่าย (ล้านบาท)	ส่วนต่าง (ล้านบาท)	อัตราเปลี่ยนแปลงส่วนต่าง (ร้อยละ)
2535	5,136,443	-	123,135	40,556	82,579	-
2536	5,760,533	12.15	127,802	53,315	74,487	(9.80)
2537	6,166,496	7.05	145,211	73,234	71,977	(3.37)
2538	6,951,566	12.73	190,765	83,948	106,817	48.40
2539	7,192,145	3.46	219,364	105,621	113,743	6.48
2540	7,211,345	0.27	220,755	59,125	161,630	42.10
2541	7,764,930	7.68	242,177	59,073	183,104	13.29
2542	8,580,332	10.50	253,018	69,649	183,369	0.14
2543	9,508,623	10.82	285,272	82,838	202,434	10.40
2544	10,061,950	5.82	299,047	96,797	202,250	(0.09)
2545	10,799,067	7.33	323,484	106,825	216,659	7.12
2546	10,004,453	(7.36)	309,269	55,810	253,459	16.99
2547	11,650,705	16.46	384,360	83,865	300,495	18.56

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2535-2547

ตารางที่ 1.2 การเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสินค้าส่งออกอย่างอื่นๆ
ของประเทศไทย ระหว่าง ปี พ.ศ. 2545-2547

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	2545		2546		2547	
	รายการสินค้า	จำนวนเงิน	รายการสินค้า	จำนวนเงิน	รายการสินค้า	จำนวนเงิน
1	Tourism	323,484	Computer&parts	332,976	Tourism	384,360
2	Computer&parts	313,153	Tourism	309,269	Computer&parts	362,118
3	Electrical Appliances	243,240	Electrical Appliances	267,336	Electrical Appliances	340,005
4	Textile Products	179,765	Textile Products	183,695	Integrated Circuits	205,947
5	Integrated Circuits	147,889	Integrated Circuits	191,606	Textile Products	199,360
6	Plastic Products	121,604	Plastic Products	141,698	Plastic Products	186,435
7	Canned Seafood	108,015	Canned Seafood	114,362	Base Metal Products	157,681
8	Base Metal Products	93,482	Base Metal Products	112,520	Canned Seafood	116,687
9	Transformers, generator	74,622	Transformers, generator	63,840	Petroleum Products	103,589
10	Petroleum Products	58,373	Petroleum Products	61,027	Transformers, generator	65,221

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545-2547

ตารางที่ 1.3 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางไปท่องเที่ยว
 ธรรมชาติและหัตถ์น ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2547

(หน่วย : คน)

ปี	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม	
	ชะอ้า	หัตถ์น	ชะอ้า	หัตถ์น	ชะอ้า	หัตถ์น
2544	1,094,268	801,284	226,260	297,838	1,320,528	1,099,122
% เปลี่ยนแปลง	-	-	-	-	-	-
2545	1,160,714	835,591	231,020	299,433	1,391,734	1,135,024
% เปลี่ยนแปลง	6.07	4.28	2.10	0.54	5.39	3.27
2546	1,209,947	825,930	171,248	284,418	1,381,195	1,110,348
% เปลี่ยนแปลง	4.24	(1.16)	(25.87)	(5.01)	(0.76)	(2.17)
2547	1,207,421	854,700	185,125	299,702	1,392,546	1,154,402
% เปลี่ยนแปลง	(0.21)	3.48	8.10	5.37	0.82	3.97
เฉลี่ย	1,168,088	829,376	203,413	295,348	1,371,501	1,124,724
% เปลี่ยนแปลง	2.53	1.65	3.92	0.22	1.36	1.26

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544-2547